

Het samenspel

In deze werkvorm breng je samen de rollen rond een casus in beeld. Wie zijn betrokken, hoe verhouden zij zich tot het vraagstuk en tot elkaar? Het doel is niet om één vast antwoord te vinden, maar om samen inzicht te krijgen in de posities en perspectieven. Vanuit dat overzicht werk je toe naar een aanpak: welke beweging is mogelijk?

 4 - 6 deelnemers 90 minuten

1. Leg de beginsituatie neer

Leg het onderblad op een tafel. Schrijf de casus op een **groene notitiekaart (A)** en plaats deze in het midden.

2. Kies de rollen

Inventariseer met elkaar de rollen die betrokken zijn bij de casus en selecteer diegenen die het meest relevant zijn. Het gaat hier niet om specifieke personen, maar om de rollen in het systeem (bijv. gedragsdeskundige, buurtcoach, IB'er). Schrijf die rol op een **rode rolkaart** en zoek er een passend **poppetje** bij (**B**). Doe dit voor iedere rol.

3. Positioneer de rollen

Positioneer de **poppetjes** op het onderblad, ten opzichte van het vraagstuk. De positie is hierin veelzeggend: staat een rol in het centrum? In het midden? Aan de rand? Maar ook kijkrichting zegt iets: wie kijkt naar elkaar? wie kijkt weg? Bespreek met elkaar deze positionering en laat iedereen aan het woord.

4. Maak een aantal versies

Verken de dynamiek verder door een aantal versies te maken. Bespreek bijvoorbeeld deze vragen en de bijbehorende posities van de **poppetjes**:

- Wie ervaart het belang van deze casus?
- Wie heeft er invloed?
- Wie heeft er verantwoordelijkheid?
- Wie voelt zich eigenaar?

Daarnaast kunnen jullie het aspect 'tijd' verkennen:

- Wat was de situatie in het verleden?
- Wat is de situatie nu?
- En wat is een wenselijke, toekomstige situatie?

Welke vraag maakt het meest los in de groep? Neem de bijbehorende ordening mee naar de volgende stap.

5. Voeg vragenkaarten toe

Bekijk met elkaar de **gele vraagkaarten**:

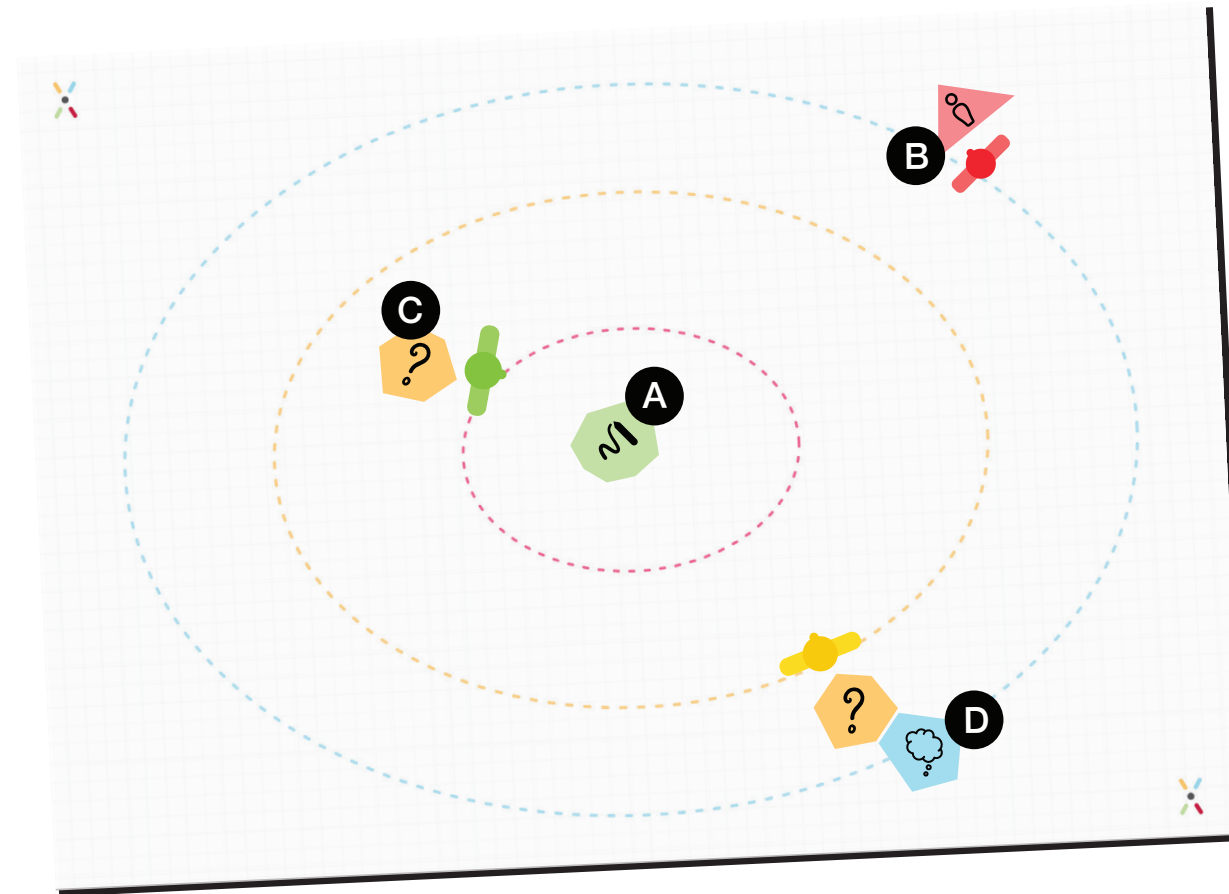
welke vraag leeft bij welke rol? Plaats de kaart bij het **poppetje (C)**. Er zijn een aantal lege **gele vraagkaarten**, hier schrijven jullie vragen op die jullie nog missen. Het kan ook voorkomen dat vragen niet bij één rol horen. Deze kunnen jullie los in het veld plaatsen, bijvoorbeeld tussen twee rollen in.

6. Voeg methodekaarten toe

Bedenk welke methodes passend zijn bij de vragen die op het onderblad liggen, door het aanleggen van **blauwe methodekaarten (D)**. Deze bieden geen kant-en-klare oplossingen, maar nieuwe ingangen om met de vraagstukken om te gaan. Ook hier kunnen jullie weer eigen methodes toevoegen middels de lege **blauwe methodekaarten**.

7. Bedenk een plan

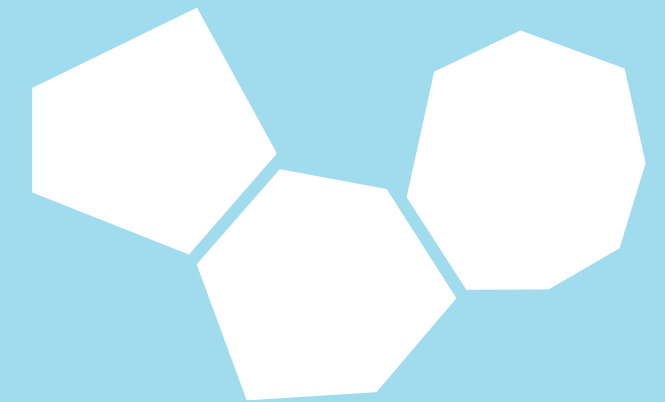
In tweetallen werk je samen een methode uit tot interventie. Zoek de methode op met de QR-code. En bedenk waar, wanneer en met wie je deze interventie gaat inzetten.

Legenda

KJUS
innovatiespel

Handleiding

Over het KJUS innovatiespel

Samenwerking binnen het jeugddomein is cruciaal. Passende ondersteuning voor kinderen en gezinnen vraagt om de samenkost van de perspectieven van professionals uit zorg, onderwijs, gemeente en welzijn. Allen delen zij het verlangen om te doen wat echt nodig is, alleen blijkt de praktijk vaak weerbarstig.

Om binnen deze complexiteit te navigeren, is er het KJUS innovatiespel, waarmee professionals een gezamenlijk beeld vormen van een situatie. Het spel bevat twee werkvormen: ‘de tijdlijn’, waarin deelnemers samen reflecteren op gebeurtenissen uit het verleden, en het ‘het samenspel’ waarin de dynamiek tussen verschillende rollen centraal staat.

Het spel zorgt ervoor dat professionals onzichtbare krachten, zichtbaar maken, om zo het juiste gesprek met elkaar te kunnen voeren. Tevens bevat het spel een aantal handreikingen in de vorm van beproefde methodes, zodat de inzichten zich doorvertalen naar actie.

De tijdlijn

De tijdlijn helpt om samen terug te kijken op de gebeurtenissen die een casus of project hebben gevormd. Je brengt in beeld wat er gebeurde en hoe betrokkenen dit ervoeren. Vanuit die terugblik onderzoek je welke vragen deze momenten oproepen en welke methodes behulpzaam waren geweest.

 6 - 10 deelnemers 90 minuten

1. Leg de beginsituatie neer

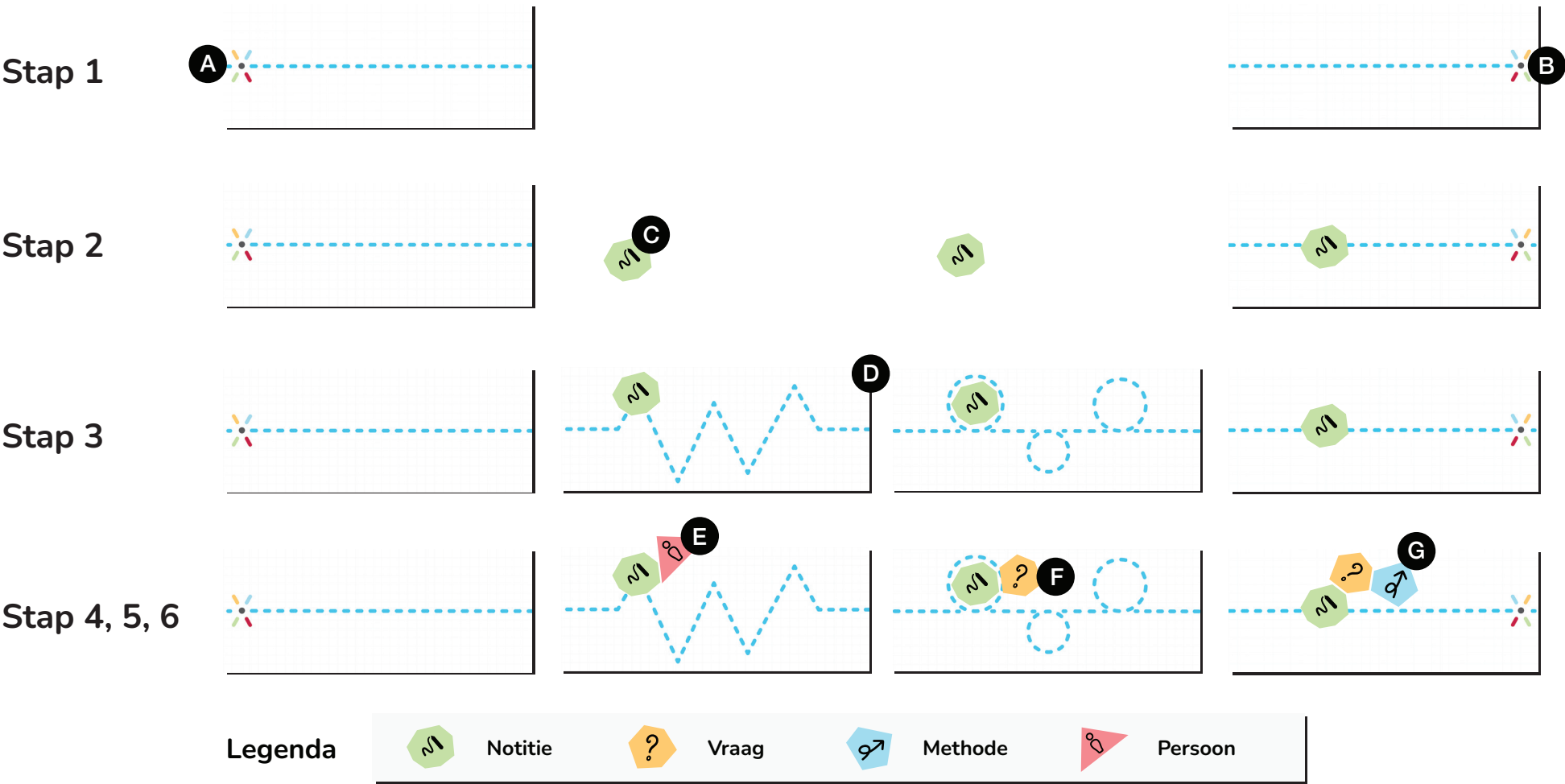
Leg het **onderblad** met het startpunt aan de linkerkant van de ruimte, **(A)** dit kan bijvoorbeeld een beginmoment zijn van een project. En leg het **onderblad** met het eindpunt aan de rechterkant van de ruimte **(B)**, dit is het nu. De ruimte ertussen laten jullie open.

2. Beschrijf gebeurtenissen

Iedereen inventariseert voor zichzelf betekenisvolle momenten, denk aan zowel hoogte- als dieptepunten. Schrijf deze op **groene notitiekaarten** en plaats deze tussen start- en eindpunt. **(C)** Maak met elkaar de chronologische positie van deze kaarten kloppend.

3. Maak de tijdlijn af

Maak de tijdlijn compleet met behulp van de overige **onderbladen**. **(D)** Deze onderbladen verschillen van vorm (bijv. een lijn die

kronkelt). Hiermee kunnen jullie bepaalde fases meer betekenis geven, denk aan: ‘hier verliep het chaotisch’ of ‘hier zat een doorbraak’. Bespreek met elkaar deze betekenis en de daarbij passende positie. Jullie leggen de onderbladen onder de gebeurtenissen.

4. Voeg personen toe

Iedereen pakt een **poppetje** en plaatst deze bij een gebeurtenis die belangrijk voor hem/haar/die was. **(E)** Schrijf de eigen naam en bijbehorende emotie (bijv. blijheid, frustratie) van dat moment op een **rode persoonskaart** en plaats deze bij het **poppetje**.

5. Voeg vragen toe

Gebruik de **gele vraagkaarten** om de gebeurtenissen beter te doorgronden: welke vraag komt op bij een specifieke gebeurtenis? Er zijn een aantal lege **gele**

vraagkaarten, hier schrijven jullie vragen op die jullie nog missen. **(F)**

6. Voeg methodekaarten toe

Bedenk welke methodes behulpzaam waren geweest bij de vragen die er liggen. **(G)** Gebruik daarvoor de **blauwe methodekaarten**. Deze bieden geen kant-en-klare oplossingen, maar nieuwe ingangen om met vraagstukken om te gaan. Ook hier kunnen jullie weer eigen methodes toevoegen middels de lege **blauwe methodekaarten**.

7. Kijk vooruit

Bespreek met elkaar wat jullie hieruit meenemen naar de toekomst.

- Wat zijn geleerde lessen?
- Wat is een indicatie dat een interventie nodig is?
- Welke methodes nemen jullie mee in je ‘rugzak’?